

PRAKSISOVERSIGT · OBLIGATIONSRET

Praksisoversigt over *condictio indebiti* (tilbagesøgning af fejlbetaling)

Den ulovbestemte grundsætning om tilbagesøgning af beløb betalt i urigtig formening om skyld

Version 2 · Opdateret 4. sep. 2026 · 31 afgørelser · 2001-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Condictio indebiti er en ulovbestemt obligationsretlig grundsætning om, at den, der ved en fejl har betalt en ydelse, som vedkommende ikke var forpligtet til at betale, efter omstændighederne kan kræve ydelsen tilbage. Grundsætningen har ingen lovhjemmel – den hviler alene på retspraksis, ombudsmandspraksis, nævnspraksis og litteraturen (Gomard, Obligationsret 3. del; von Eyben/Mortensen/Sørensen, Lærebog i obligationsret II). Praksis anvender en toleddet vurdering: dels modtagerens subjektive forhold (positiv viden eller burde-viden, graderet efter uagtsomhedens grovhed), dels en mere almen, objektivt præget vurdering af, hvem der er nærmest til at bære risikoen for fejlen. Denne oversigt kortlægger, hvornår kravet lykkes – engangsbetalinger, dobbeltudbetalinger og fejloverførsler – og hvornår det afskæres af god tro, indrettelse, betalerens egen forsømmelighed eller passivitet.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** *Condictio indebiti* er ulovbestemt: spørgsmålet om tilbagebetaling af et fejlagtigt betalt beløb er ikke reguleret i lovgivningen, men beror på obligationsrettens almindelige uskrevne grundsætning om tilbagesøgning.
- 02** Vurderingen er toleddet – modtagerens subjektive forhold (viden eller burde-viden) suppleres altid af en almen, objektivt præget vurdering af, hvem der er nærmest til at bære risikoen for fejludbetalingen.
- 03** En "burde-viden" begrundet ikke automatisk tilbagebetaling; det afhænger af, om uagtsomheden hos modtageren kan betegnes som mere eller mindre grov.
- 04** Tilbagebetaling kan normalt kræves ved direkte viden hos modtageren, ved modtagerens egne urigtige oplysninger, ved betalerens konkrete forbehold og ved reklamation, før modtageren reelt har nået at disponere over beløbet.
- 05** Et generelt, standardmæssigt forbehold i en klagevejledning eller lignende kan ikke sidestilles med eller træde i stedet for et konkret forbehold om tilbagesøgning.
- 06** Jo større afvigelsen er mellem det udbetalte beløb og det, modtageren efter tilbud, afregning eller aftale med rimelighed kunne forvente, desto stærkere står tilbagesøgningskravet.

- 07** Ved løbende ydelser, der objektivt er bestemt til almindelige leveomkostninger – løn, pension, understøttelse og sociale ydelser – kan der som udgangspunkt kun kræves tilbagebetaling, hvis modtageren vidste eller ved grov uagtsomhed var uvidende om fejlen.
- 08** Uoverskuelige lønsedler med mange løndele, samtidige organisations- eller stillingsændringer og efterreguleringer taler for, at modtagerens manglende opdagelse af fejlen var undskyldelig.
- 09** Betalerens egen grove forsømmelighed kombineret med lang passivitet og modtagerens indrettelse kan afskære kravet, selv hvor det måtte have stået modtageren klart, at der forelå en vildfarelse.
- 10** Uagtsomhed hos betaleren, der ikke er grov, afskærer derimod ikke i sig selv kravet, når der reklameres kort efter fejlens opdagelse.
- 11** Betaling uden forbehold under en verserende retssag om netop kravets beløbsmæssige opgørelse afskærer ikke tilbagesøgning, når nye oplysninger fremkommer inden sagens afslutning.
- 12** Tilbagesøgningskravet er et almindeligt formueretligt pengekrav med 3-årig forældelse, der suspenderes efter forældelseslovens § 3, stk. 2, indtil betaleren fik eller burde have fået kendskab til overbetalingen, og som forrentes efter rentelovens § 3.
- 13** En lovbestemmelse, hvis umiddelbare indhold er at angive betingelserne for, at en ydelse kan kræves erlagt, kan kun fortolkes som tillige at være en tilbagebetalingsregel, hvis der er sikre holdepunkter herfor i ordlyd eller forarbejder.
- 14** En klar myndighedsfejl kan bringe tilbagebetalingskravet til bortfald, selv hvor der objektivt foreligger dobbeltforsørgelse – og bortfalder kravet, bortfalder også grundlaget for modregning.
- 15** Grundsætningen kan ikke bruges til at omgå lovfastsat kompetencefordeling: et krav, der reelt vedrører et forhold under nævnstvang, kan ikke føres direkte for retten ved at ikklæde det en almindelig berigelsesgrundsætning.

En grundsætning uden lovhjemmel: hvor *condictio indebiti* henter sit indhold

§ 1

Condictio indebiti er ikke reguleret i lovgivningen. Det er ombudsmandens gennemgående formulering, senest i [FOB 2013-3 om tilbagebetaling af for meget udbetalt løn](#):

"Spørgsmålet om, hvorvidt (X) Kommune kan rejse et tilbagebetalingskrav mod (A), er ikke reguleret i lovgivningen. Praksis på området er således som udgangspunkt baseret på obligationsrettens almindelige uskrevne grundsætning om tilbagesøgning (condictio indebiti)."

Samme udgangspunkt er formuleret allerede i [FOB 1989 om tilbagebetaling af for meget udbetalt løn](#) og i [FOB 1981 om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt godtgørelse](#), hvor ombudsmanden tilføjer, at reglerne anvendes "med visse tillem্পninger for offentligt ansatte bl.a. som følge af, at aflønningsforholdene er undergivet en nøje regulering i aftaler, cirkulærer m.v."

Da der ikke findes forarbejder til selve grundsætningen, henter praksis sit indhold tre steder:

- **Retspraksis** – domstolenes konkrete afvejninger, herunder Højesterets domme om tilbagesøgning af for meget betalt erstatning.
- **Litteraturen** – ombudsmanden henviser udtrykkeligt til Bo von Eyben, Peter Mortensen og Ivan Sørensen, *Lærebog i obligationsret II*, og Bernhard Gomard, *Obligationsret 3. del*, ved Torsten Iversen.
- **Administrativ praksis** – navnlig den Personaleadministrative Vejledning (PAV) kapitel 36, der sammenfatter retspraksis og Finansministeriets vejledende udtalelser om tilbagesøgning af løn og pension, og som ombudsmanden citerer in extenso i FOB 2013-3.

Grundsætningen anvendes ensartet på tværs af retsområder. Den er påberåbt og anvendt af byretterne i rene formueretlige tvister, jf. [BS-3025/2023-ALB](#), af Sø- og Handelsretten i insolvensretlige sammenhænge, jf. [P-2-08](#), i faglig voldgift, jf. [2024-727](#), og i en meget righoldig praksis fra Finansielle Ankenævn og Ankenævnet for Forsikring. Selv hvor betalingen udspringer af EU-retlige støtteordninger, afgøres tilbagebetalingsspørgsmålet efter national ret, jf. [FOB om tilbagebetaling af for meget udbetalt EF-støtte](#), hvor ombudsmanden konstaterer, at "udgangspunktet for bedømmelsen af sagen er således obligationsrettens almindelige regler om tilbagesøgning (condictio indebiti)".

PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt a conto skat til konkursbo - Condictio Indebiti	24.10.2008
	Arbejdsretten · Kendelse om uberettiget modregning af dobbelt souschef-tillæg, godtgørelse for ansættelsesbevisbrud og bodsansvar	10.02.2025
	Byretten · Dom om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt auktionsprovenu efter princippet om condictio indebiti	04.07.2024

§ 2 Den toleddede vurdering: modtagerens subjektive forhold og den objektive risikofordeling

Kernen i grundsætningen er, at tilbagesøgningsadgangen **ikke** følger uden videre af, at ydelsen objektivt er erlagt med urette. Det udtrykkes klarest i [FOB om tilbagebetaling af for meget udbetalt børnetilskud](#):

"Såvel de udtrykkelige bestemmelser i lovgivningen om pligt til at tilbagebetale beløb, som modtageren ikke var berettiget til, som dansk rets almindelige grundsætninger herom (condictio indebiti), bygger på en forudsætning om, at tilbagesøgningsadgangen ikke uden videre følger af det forhold, at en ydelse er erlagt med urette, men principielt forudsætter en selvstændig stillingtagen til, om tilbagesøgningen er rimeligt begrundet, når henses til begge parter forhold."

Denne "selvstændige stillingtagen" er i praksis toleddet. Ombudsmanden formulerede begge led i [FOB 1989](#):

"Hvorvidt en "burde-viden" kan begrunde tilbagebetaling må selvsagt i nogen grad komme an på, om uagtsomheden hos den pågældende (Dem) kan betegnes som mere eller mindre grov."

"Efter min mening følger det af retstilstanden på området, at der - i tillæg til vurderingen af den pågældendes rent subjektive forhold - skal foretages en mere almen, objektivt præget vurdering af, hvem der er nærmest til at bære risikoen for den skete fejludbetaling."

Det var netop denne fejl, myndighederne begik i sagen: skolen og Undervisningsministeriet havde truffet afgørelse om tilbagebetaling **alene** ud fra en vurdering af, om læreren burde have kendt reglerne, og ombudsmanden henstillede derfor, at sagen blev genovervejet. I risikoafvejningen indgik efter ombudsmandens opfattelse den tid (ca. 9 måneder), der gik, før arbejdsgiveren opdagede fejlen, beløbets størrelse set i forhold til den samlede månedlige lønudbetaling, og om arbejdsgiveren burde have orienteret nærmere om de lønmæssige konsekvenser af overgangen til aldersreduktion.

Samme dobbelthed ses i [FOB 1981](#), hvor ombudsmanden accepterede, at klageren på grund af uddannelse og tidligere tjeneste havde været i "ond tro", men alligevel fandt, at dette "ikke [kan] antages i sig selv at indebære, at der (fuldtud) kan/bør stilles krav om tilbagebetaling". Afgørende var, at anvisningen var sket på grundlag af beregninger foretaget uden klagerens medvirken af personel, der havde fuldt kendskab til hans tjenesteforhold, og at kontrollen var tilrettelagt sådan, at fejlen typisk først ville blive opdaget ved rigsrevisionens gennemgang.

Risikoafvejningen kan også slå ud til betalerens fordel, når modtageren driver erhverv. I [FOB om EF-støtte](#) formulerede ombudsmanden et branchespecifikt udgangspunkt:

"På et sagsområde som det omhandlede, hvor der er tale om udbetaling af meget store beløb (fra en af EF's Landbrugsstøtteordninger) til erhvervsvirksomheder, og ordningen er tilrettelagt således, at beløbene af hensyn til modtagerne kommer til udbetaling hurtigst muligt, må udgangspunktet efter min opfattelse være, at risikoen for, at der sker en fejludbetaling, påhviler den virksomhed, som modtager beløbet."

§ 3 Typetilfældene hvor tilbagesøgning normalt lykkes: viden, egne urigtige oplysninger, forbehold og hurtig reklamation

PAV kapitel 36, pkt. 2.2, som ombudsmanden citerer i [FOB 2013-3](#), opregner de tilfælde, hvor der efter praksis typisk kan kræves tilbagebetaling. Opregningen er formuleret for offentligt ansatte, men afspejler den almindelige grundsætning:

Typetilfælde	Indhold
Direkte viden	Der kan altid kræves tilbagebetaling, hvis det direkte kan bevises, at modtageren vidste, at der blev udbetalt for meget.
Fejlagtige oplysninger	Der kan kræves tilbagebetaling, hvis fejlen skyldes, at modtageren bevidst har afgivet fejlagtige oplysninger.
Forbehold	Der kan kræves tilbagebetaling, hvis betaleren har taget et konkret forbehold herfor.
Reklamation	Der kan kræves tilbagebetaling, hvis fejlen opdages umiddelbart efter udbetalingen, og modtageren gøres opmærksom på forholdet, før den pågældende reelt har kunnet nå at disponere over det modtagne.

To forbehold gælder om forbeholdet selv. For det første er det efter PAV en betingelse, "at den usikkerhed, der er årsag til forbeholdet, afklares inden for en rimelig tid, således at modtageren ikke får indtryk af, at forholdet er bragt i orden". For det andet kan **generelle** forbehold – forbehold, der fast tages ved enhver udbetaling – "næppe tillægges betydning".

Typetilfældene genfindes direkte i domspraksis. I [P-2-08](#) havde Told og Skat i brev af 10. oktober 2002 udtrykkeligt varslet modregning og oplyst, at a conto skat ikke ville blive udbetalt, før momsrevisionen var

afsluttet – hvorefter beløbet alligevel blev udbetalt. Sø- og Handelsretten fandt, at det "må på den baggrund have stået kurator klart, at Told og Skat ville benytte sig af sin adgang til modregning, og at udbetalingen af a conto skat for 2001 på godt 1,4 mio. kr. måtte bero på en fejl". Boet havde heller ikke kunnet indrette sig, fordi den foreløbige momsopgørelse kom tre dage efter udbetalingen, og der var reklameret rettidigt.

I [BS-3025/2023-ALB](#) blev et auktionsprovenu på 100.996,87 kr. fejlagtigt udbetalt to gange ved et møde den 12. december 2022. Retten i Aalborg fandt det godtgjort, at det måtte have stået modtageren klart, at overførslen var behæftet med en fejl, idet han modtog ca. 100.000 kr. mere, end han kunne forvente, og lagde vægt på, at sagsøgeren reagerede allerede dagen efter. Modtagerens forklaring om, at der var indgået forlig om modkrav, blev afvist som utroværdig.

At betalerens følgeskrivelse i sig selv kan slå den gode tro ihjel, viser [Ankenævnet for Forsikring sag 77340](#). Selskabet havde ved udbetalingen henvist til "jeres skadenr." og anført "Betaling af vores del til forlæg for Arbejdsskadestyrelsen":

"På denne baggrund finder nævnet, at klageren måtte indse, at det beroede på en fejl, at selskabet havde tilsendt ham det omtvistede beløb. Da klageren således ikke kan anses for at have været i god tro om sin ret til at modtage beløbet, kan nævnet - trods den forløbne tid fra udbetalingen af beløbet, til selskabet rejste krav om tilbagebetaling - ikke kritisere, at selskabet i overensstemmelse med almindelige formueretlige principper har krævet beløbet tilbagebetalt."

Hvor modtageren derimod selv har medvirket til fejlen ved egne dispositioner, ligger tilbagebetalingspligten fast: i [Landsskatterettens afgørelse 10-00465](#) blev en akkordsum ved en konteringsfejl udbetalt tilbage til skyldneren, som hævdede beløbet og brugte det til anden gæld; retten fandt, at han ikke kunne anses for at have været i god tro, og at den manglende tilbagebetaling udgjorde en grov tilsidesættelse af hans forpligtelser.

PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt a conto skat til konkursbo - Conductio Indebiti	24.10.2008
	Byretten · Dom om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt auktionsprovenu efter princippet om conductio indebiti	04.07.2024
	Landsskatteretten · Tilbagekaldelse af delvis eftergivelse grundet manglende tilbagebetaling af fejlagtig udbetaling	19.03.2010
	Ankenævnet for Forsikring · Thisted Forsikring: Tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt beløb	04.10.2010

Beløbets størrelse og afvigelsen fra det forventede – pengeinstitut- og realkreditpraksis

§ 4

Den største samlede mængde conductio indebiti-praksis findes i Finansielle Ankenævns afgørelser om fejludbetalt låneprovenu, dobbeltudbetalinger og fejlindsættelser. Nævnet formulerer udgangspunktet skarpt i [20504017/2005](#): den, der modtager et beløb med urette, er som udgangspunkt forpligtet til at tilbagebetale det, og dette kan kun fraviges i særlige tilfælde, hvor modtageren har haft en berettiget forventning om at måtte beholde pengene.

Det bærende kriterium er **afvigelsen mellem det udbetalte og det, modtageren kunne forvente** på grundlag af lånetilbud, afregning eller aftale:

Sag	Fejlen	Afvigelse	Udfald

20507029/2005	For lille indfrielse af gammelt lån	Provenu 17.535 kr. mod forventet ca. 3.741 kr.	Tilbagebetaling – institut reagerede inden en uge
20306027/2003	Returneret beløb udbetalt som overskydende	127.862 kr. mod anslået 100.607 kr.	Tilbagebetaling (3-2) – burde have undret sig
200102013/2001	Gentagne returneringsfejl	1.554.995 kr. mod beregnet 1.508.013 kr.	Tilbagebetaling (4-1) – burde have kontaktet instituttet
205/2006	Forkert registreret hovedstol	Overskud 25.657,68 kr. i en ren købsfinansiering	Tilbagebetaling – ingen passivitet efter ca. 2 måneder
20210061/2002	Samme provenu udbetalt både elektronisk og pr. check	124.584 kr. udbetalt to gange	Tilbagebetaling straks; ingen ret til afdragsordning
316/2007	To checks indsat samme dag	19.122,36 kr. ud over korrekt 9.561,18 kr.	Tilbagebetaling – to beløb samme dato burde vække undren

At talmaterialet er uoverskueligt, er ikke i sig selv frigørende. I [200102013/2001](#) accepterede flertallet, at klagerne ikke selv kunne gennemskue de tekniske detaljer, men fastholdt, at den markante difference burde have givet dem anledning til at kontakte instituttet – og at undladelsen udløste tilbagebetalingspligt. Mindretallet ville modsat lade den professionelle part bære risikoen for sine egne gentagne fejl, og dissenserne i både denne sag og i [20306027/2003](#) viser, at grænsen for "burde have undret sig" er reelt omtvistet.

Relativiteten fremgår tydeligt af [20504017/2005](#), hvor nævnet netop fremhævede, at 13.657 kr. sammenholdt med de samlede transaktioner i ejendomshandlen ikke var af en sådan karakter, at klagerne kunne have en urokelig tillid til udbetalingens rigtighed – kombineret med, at fejlen blev opdaget efter ca. fem måneder, og at der ikke var oplyst om indrettelse.

En særlig variant er fejl, der viser sig som en **manglende** debitering. I [820/2009](#) blev en kundes månedlige pensionsindbetalinger i 22 måneder trukket på en fremmed kundes konto. Nævnet fandt, at klageren burde have opdaget, at de aftalte betalinger ikke blev hævet på hans egen konto, og lagde afgørende vægt på, at han ellers ville opnå en ugrundet berigelse i form af en pensionsopsparing, han aldrig havde betalt for – uanset at fejlen oprindeligt var bankens. Endelig viser [176/2005](#), at end ikke misvisende kommunikation fra banken om, at "sagen var afsluttet", udgør en tilsikring, der afskærer tilbagesøgning, når modtageren vidste, at engagementet havde givet underskud, og at han derfor ikke kunne få den fulde værdi udbetalt.

PRAKSIS	Det finansielle ankenævn · Pengeinstituts ret til tilbagesøgning af pensionsindbetalinger trukket på en forkert konto	19.04.2010
	Det finansielle ankenævn · Nordea Bank berettiget til tilbagesøgning af fejlindsat beløb efter andelsboligsalg	08.04.2008
	Det finansielle ankenævn · Bank berettiget til tilbagesøgning af fejludbetalt provenu efter ejendomshandel på grund af manglende god tro	21.12.2006
	Det finansielle ankenævn · Krav om tilbagebetaling af fejludbetalt provenu ved låneomlægning trods klagers påstand om god tro	21.12.2005
	Det finansielle ankenævn · Krav om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt provenu efter ejendomshandel	29.11.2005
	Det finansielle ankenævn · Bank berettiget til tilbagesøgning af provenu efter fejludbetaling fra tredjemands værdipapirdepot	02.11.2005
	Det finansielle ankenævn · Krav om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt provenu efter låneomlægning (Condictio indebiti)	02.12.2003
	Det finansielle ankenævn · Krav om tilbagebetaling af fejlagtigt dobbeltudbetalt låneprovenu	28.04.2003

Det finansielle ankenævn · Tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalt låneprovenu på 50.652 kr. efter ejendomshandel

21.06.2001

§ 5 Løbende ydelser til underhold: løn, pension og sociale ydelser nyder skærpet beskyttelse

Betalingens karakter er et selvstændigt og tungtvejende moment. Ombudsmanden sammenfatter retstilstanden i [FOB om for meget udbetalt børnetilskud](#):

"I den juridiske litteratur er det således - på grundlag af retspraksis - fast antaget, at der normalt ikke kan kræves tilbagebetaling af ydelser, der objektivt er bestemt til at anvendes til almindelige leveomkostninger, såsom lønninger, pension, understøttelse og andre sociale ydelser, når modtageren var i undskyldelig uvidenhed om betalingens rigtighed."

I [FOB 2013-3](#) gengiver ombudsmanden den forvaltningsretlige sammenfatning af rets- og ombudsmandspraksis, hvorefter der "alene kan kræves tilbagebetaling af for meget udbetalt løn i de tilfælde, hvor den ansatte vidste eller på grund af grov uagtsomhed var uvidende om, at der blev udbetalt for meget i løn".

PAV kapitel 36 opregner de momenter, der indgår i "burde have indset"-vurderingen ved løn, og ombudsmanden citerer dem samlet:

- **Reglens karakter** – ukendskab til komplicerede eller ikke alment kendte regler er i vidt omfang anset for undskyldeligt; skyldes fejludbetalingen, at myndigheden har misforstået reglerne, "kan det dog vanskeligt hævdes, at modtageren burde have vidst bedre".
- **Beløbets størrelse** – både relativt og absolut. Det er anset for groft uagtsomt for fire overtimer at modtage et beløb, der oversteg halvdelen af den ordinære løn, og at modtage fuld løn for halvtidsbeskæftigelse; omvendt er der ikke krævet tilbagebetaling ved forkert stedstillægssats.
- **Lønsedlens klarhed** – det er anset for mere uagtsomt at overse en fejl, hvis der kun anvistes én løndel, end hvis der anvistes flere forskellige løndele.
- **Fejlens opståelsestidspunkt** – det er mere undskyldeligt at overse fejl, der opstår samtidig med en i forvejen forventet lønændring eller en efterregulering.
- **Modtagerens ansvar og indsigt** – der er lagt afgørende vægt på, om modtageren havde ansvar for eller særlig indsigt i forholdene, herunder om stilling eller uddannelse skærpede agtpågivenhedskravet.
- **Arbejdsgiverens orientering** – der er "i særdeles høj grad" lagt vægt på, om ansættelsesmyndigheden havde orienteret korrekt og fyldestgørende om den fremtidige løn.

PAV tilføjer den vigtige tidsdimension: "Kravene til den udviste uagtsomhed skærpes, hvis tilbagebetalingskravet først fremsættes længere tid efter, at fejludbetalingen er sket."

Den samlede afvejning udmøntes i opmandskendelsen [2024-727](#), hvor en pædagog gennem 29 måneder havde fået udbetalt souschef-tillægget dobbelt som følge af en tastefejl i lønssystemet:

"Efter en samlet bedømmelse er der ikke grundlag for krav om tilbagebetaling. Den for meget udbetalte løn skyldes arbejdsgiverens fejl. A vidste ikke, at der var tale om en fejl, og hun har ikke udvist en uagtsomhed, som giver grundlag for at anse hende for at have været i ond tro med hensyn til fejlen."

Opmanden lagde vægt på, at lønmodtageren ingen indflydelse havde på fejlen, at lønsedlerne ikke fremstod på en måde, der naturligt burde få hende til at reagere (de to poster havde forskellige beløb og forskellige tekstbeskrivelser), og at lønforhøjelsen var rimelig i forhold til de væsentligt flere opgaver, hun overtog som souschef. Konsekvensen var, at den foretagne modregning var sket med et ikke-eksisterende modkrav og derfor uberettiget – og at arbejdsgiveren ud over fuld tilbagebetaling blev pålagt bod for brud på overenskomstens lønbestemmelser.

Omvendt kan tilbagebetaling kræves, når fejlen fremgår klart. I [FOB 2013-3](#) fandt ombudsmanden ikke grundlag for at kritisere en kommunes krav mod en pædagog, der uden erhvervs erfaring i næsten et år havde fået tillæg for henholdsvis 6 og 10 års erfaring – hvor pædagogen selv havde opdaget fejlen, og hvor lønsammensætningen fremgik af lønsedlerne. Ombudsmanden understregede dog samtidig, at kravets juridiske holdbarhed "tillige [forudsætter], at kommunen har overholdt eventuelle relevante sagsbehandlingsregler".

PRAKSIS **Arbejdsretten** · Kendelse om uberettiget modregning af dobbelt souschef-tillæg, godtgørelse for ansættelsesbevisbrud og bodsansvar

10.02.2025

§ 6 Betaling under en verserende tvist og betydningen af manglende forbehold

To højesteretsdomme fra 2017 tegner tilsammen billedet af, hvad manglende forbehold betyder.

I [Sag 215/2015](#) havde en advokat, der var erstatningsansvarlig for at udeblive fra en tvangsauktion, den 17. juni 2011 betalt 1.488.991,80 kr. til dækning af tabet. Da Højesteret senere opgjorde tabet til 1.381.969,22 kr., var der betalt 107.022,58 kr. for meget. Modparten gjorde gældende, at betalingen var sket uden forbehold, og at kravet derfor var afskåret. Højesteret afviste dette:

"I hvert fald under de foreliggende omstændigheder, hvor betalingen er sket under en verserende retssag om den beløbsmæssige opgørelse af tabet, og hvor nye oplysninger af betydning for tabsopgørelsen er fremkommet efterfølgende, men inden retssagens afslutning, finder Højesteret, at advokat A ikke er afskåret fra at kræve tilbagebetaling af det overskydende beløb efter de almindelige regler om conductio indebiti."

Dommen viser tillige, at modtagerens eget bidrag til vildfarelsen vejer tungt: selskabet havde selv angivet en nominel pris uden at præcisere, at betalingen skulle ske ved gældsøvertagelse, og var dermed delvis årsag til fejlopfattelsen. Højesteret fandt heller ikke grundlag for at anse kravet for bortfaldet ved passivitet.

Modsat i [Sag 185/2017](#), hvor en region i november 2013 uden forbehold havde udbetalt 28.342,53 kr. i patientskadeerstatning, og hvor Patientskadeankenævnet et år senere ophævede tilkendelsesafgørelserne. Regionen påberåbte sig den standardmæssige klagevejledning, hvori det var anført, at hele erstatningen kunne bortfalde og skulle tilbagebetales. Højesteret afviste, at dette rakte:

"Højesteret finder, at denne vejledning fra Patientforsikringen ikke kan sidestilles med eller træde i stedet for et konkret forbehold om tilbagesøgning fra regionens side."

"A havde derfor på tidspunktet for regionens udbetaling en velbegrundet forventning om, at hun havde ret til beløbet, og at dette ikke kunne kræves tilbagebetalt."

Sammenstillingen giver en brugbar tommelfingerregel. Et **generelt** forbehold i standardtekst er værdiløst, jf. både [Sag 185/2017](#) og [PAV kapitel 36](#). Et **konkret** forbehold i den enkelte sag bevarer derimod

tilbagesøgningsretten – og en verserende retssag om netop kravets opgørelse fungerer i sig selv som en forbeholdslignende omstændighed, jf. Sag 215/2015. Det samme gjaldt det gentagne, konkrete modregningsforbehold i [P-2-08](#), hvor kurator netop derfor ikke kunne påberåbe sig god tro.

LOV

[Erstatningsansvarsloven § 16, stk. 1](#)

PRAKSIS

- Højesteret** · Højesterets dom om tilbagesøgning af udbetalt patientskadeerstatning (conductio indebiti) 07.12.2017
- Højesteret** · Erstatningsopgørelse ved advokatansvar og tilbagesøgning af for meget betalt erstatning (conductio indebiti) 05.01.2017
- Sø- og Handelsretten** · Tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt a conto skat til konkursbo - Conductio Indebiti 24.10.2008

Betalers egen forsømmelighed, passivitet og modtagerens indrettelse

§ 7

Den objektive risikoafvejning kan trække kravet ned, selv når modtageren ikke var i god tro. Det illustreres bedst af et sagsforløb, hvor by- og landsret nåede modsat resultat på samme faktum.

En erhvervslejer havde alene stillet bankgaranti, men fik ved afståelsen i februar 2006 fejlagtigt refunderet 75.313,70 kr. plus moms som "depositum". Udlejeren rejste først kravet 20 måneder senere. Københavns Byret frifandt lejeren i [BS-3511/2008-KBH](#):

"Sagsøger, der er professionel udlejer, og som var repræsenteret af en professionel ejendomsadministrator, findes at have handlet groft uagtsomt ved ikke i forbindelse med sagsøgte udnyttelse af sin afståelsesret pr. 15. februar 2006 at have sikret sig, at sagsøgte ved lejemålets indgåelse rent faktisk havde indbetalt et depositum, før ejendomsmæglerfirmaet på foranledning af sagsøger udbetalte det omhandlede depositum til sagsøgte."

"Uanset at sagsøgte må antages at have været klar over, at der ved udbetalingen af depositummet var tale om en vildfarelse, finder retten under disse omstændigheder, henset til det anførte om sagsøgers egen forsømmelighed, samt til at sagsøgte har indrettet sig på at kunne beholde beløbet, ikke, at sagsøger er berettiget til at tilbagesøge beløbet hos sagsøgte."

Østre Landsret ændrede dommen i [BS-3143/2009-OLR](#). Landsretten anerkendte uagtsomheden, men graduerede den:

"Landsretten lægger til grund, at udlejer udviste uagtsomhed ved ikke at sikre sig, at Appelindstævnte, tidligere Sagsøgte havde indbetalt depositum forud for, at Butikskompagniet – på grundlag af udlejers oplysninger – opgjorde mellemværendet..., men landsretten finder, at den begåede fejl ikke kan anses for en uagtsomhed af så grov karakter, at dette i sig selv afskærer udlejers krav."

Om passiviteten lagde landsretten vægt på, at udlejeren først blev opmærksom på fejlen i sensommeren 2007, rejste kravet 25. oktober 2007 og anlagde sag 17. juni 2008 – og at lejeren, der kvartalsvis havde betalt provision for sin bankgaranti, umiddelbart kunne se af afståelsestillægget, at oplysningen om et indestående depositum var forkert.

Læren er, at forløbet skal måles fra **fejls opdagelse**, ikke fra fejls indtræden, og at kun *grov* uagtsomhed hos betaleren i sig selv kan afskære kravet. Samme sondring genfindes i nævnspraksis: i [205/2006](#) var to måneder ikke passivitet, i [316/2007](#) kunne banken ikke bebrejdes, at fejlen først blev opdaget efter fire måneder, fordi

opdagelsen skete efter henvendelse fra den rette modtager, og i [77340](#) kunne selskabet kræve tilbagebetaling "trods den forløbne tid" på ca. 1½ år, fordi den gode tro manglede.

Indrettelsesmomentet er selvstændigt, men skal godtgøres konkret. I [20504017/2005](#) afviste nævnet indrettelsessynspunktet, netop fordi der ikke var oplyst omstændigheder, der tydede på, at klagerne i afgørende grad havde indrettet deres økonomi efter det ekstra beløb. I [20507029/2005](#) fastslog nævnet udtrykkeligt, at forbrug af pengene ikke frigør, når den gode tro mangler.

PRAKSIS	Landsretten · Dom om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt depositum	17.11.2010
	Byretten · Tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalt depositum	04.11.2009
	Det finansielle ankenævn · Nordea Bank berettiget til tilbagesøgning af fejlindsat beløb efter andelsboligsalg	08.04.2008
	Det finansielle ankenævn · Bank berettiget til tilbagesøgning af fejludbetalt provenu efter ejendomshandel på grund af manglende god tro	21.12.2006
	Det finansielle ankenævn · Krav om tilbagebetaling af fejludbetalt provenu ved låneomlægning trods klagers påstand om god tro	21.12.2005
	Det finansielle ankenævn · Krav om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt provenu efter ejendomshandel	29.11.2005
	Ankenævnet for Forsikring · Thisted Forsikring: Tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt beløb	04.10.2010

Underholdsargumentet og modtagerens økonomi:

§ 8 forsikringsnævnets tilgang

Ankenævnet for Forsikring har formuleret den mest kortfattede gengivelse af grundsætningens undtagelse ved løbende ydelser. I [sag 99885](#) – hvor et pensionsselskab i knap tre år havde udbetalt 18.000 kr. brutto om måneden i nedsat-erhvervsevne-ydelse på grundlag af en fejlagtig antagelse om, at klageren var overgået fra sygedagpenge til ressourceforløbsydelse – gengav nævnet praksis således:

*"Det følger af praksis, at et selskab, der har udbetalt erstatning – hvor selskabet ikke har været forpligtet til det – som hovedregel kan kræve den udbetalte erstatning tilbage efter reglerne om *condictio indebiti*. Dette udgangspunkt kan fraviges, hvis modtageren har været i god tro om sin berettigelse til beløbet, og det må antages, at det udbetalte er gået til underhold."*

De to betingelser er kumulative, og flertallet fandt begge brudt. Selskabet havde i september 2018 udtrykkeligt oplyst, at klageren *ikke* var berettiget til udbetaling, fordi hun modtog sygedagpenge, og havde i januar 2019 specifikt begrundet den nye udbetaling med overgangen til ressourceforløbsydelse; klageren modtog samtidig kommunale breve om fortsat sygedagpenge. Underholdsargumentet faldt, fordi hendes samlede indtægt under sygdom var mere end 60 % højere end før sygdommen (ca. 370.402 kr. mod 230.611 kr.). Flertallet konkluderede:

"Efter en samlet vurdering finder flertallet, at klageren burde have indset, at udbetalingerne fra december 2018 til august 2021 skete ved en fejl."

Mindretallet ville modsat give klageren medhold og lagde vægt på, at selskabet af egen drift havde indhentet de kommunale akter, selv erkendte en "beklagelig fejl", og at brevet af januar 2019 var af teknisk-økonomisk karakter, hvis betydning en almindelig person ikke nødvendigvis burde have indset. Dissensen viser præcist,

hvor tyngdepunktet ligger: er den professionelle parts egen informationsindsamling og fejl afgørende, eller er modtagerens mulighed for at gennemskue den?

Bevisbyrden ligger hos den, der søger tilbage. Det illustreres af [BS-149/2014-HIL](#), hvor et forsikringsselskab krævede ca. 2,36 mio. kr. tilbage af en trafikskadet under henvisning til urigtige oplysninger om funktionsniveauet, dokumenteret ved omfattende observationer. Retten i Hillerød frifandt skadelidte, fordi Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fortsat vurderede erhvervsevnetabet til 75 %, og selskabet ikke havde løftet bevisbyrden for et højere funktionsniveau.

PRAKSIS	Byretten · Erstatningssag om tilbagesøgning af erhvervsevnetabserstatning efter færdselsuheld og forsikringsovervågning	23.05.2023
	Ankenævnet for Forsikring · Tilbagebetaling af erhvervsevnetabsydelse: Tvist om god tro og selskabets ret til modregning efter fejludbetaling	24.01.2024

§ 9 Forrentning og forældelse af selve tilbagesøgningskravet

Tilbagesøgningskravet er et almindeligt formueretligt pengekrav, og de almindelige regler om forrentning og forældelse finder anvendelse.

Forrentning. Der er ingen på forhånd fastsat forfaldsdag for et tilbagesøgningskrav, og forrentningen følger derfor [rentelovens § 3, stk. 2](#), hvorefter rente løber, når der er gået 30 dage efter den dag, hvor fordringshaveren har afsendt eller fremsat anmodning om betaling. Efter [§ 3, stk. 3](#) skal der dog tidligst betales rente 30 dage efter, at skyldneren var i stand til at indhente de oplysninger, der må anses for nødvendige for at bedømme kravets berettigelse og størrelse – en regel, der efter de oprindelige forarbejder til bestemmelsen "tænkes navnlig anvendt på erstatningskrav og i tilfælde, hvor fordringshaveren undlader at medvirke til beløbets opgørelse". Efter [§ 3, stk. 4](#) løber renten senest fra den dag, retsforfølgning blev indledt. Finansielle Ankenævn har i [20210061/2002](#) fastslået, at et institut ikke kan kritiseres for at kræve procesrente af det fejludbetalte beløb, selv om fejlen var instituttets egen – retten til renter følger af [renteloven § 3](#), når et skyldigt beløb ikke betales efter påkrav.

Forældelse. Fristen er 3 år efter [forældelseslovens § 3, stk. 1](#), regnet fra det tidligste tidspunkt, hvor kravet kunne kræves opfyldt, jf. [§ 2, stk. 1](#). Afgørende i praksis er suspensionsreglen i [§ 3, stk. 2](#), hvorefter fristen først løber fra den dag, fordringshaveren fik eller burde have fået kendskab til fordringen. Højesteret anvendte netop denne regel i [Sag 215/2015](#):

"Forældelsen af tilbagebetalingskravet var derfor suspenderet i hvert fald indtil dette tidspunkt, jf. forældelseslovens § 3, stk. 2. Tilbagebetalingskravet blev fremsat mindre end 3 år senere (den 19. november 2014) og er derfor ikke forældet."

Advokaten fik først under vidneforklaringerne i byretten i januar 2012 kendskab til aftalens præcise indhold og dermed til, at han havde betalt for meget – fristen løb derfor tidligst derfra. Samme konstruktion anvendte Ankenævnet for Forsikring i [sag 99885](#): den 3-årige frist regnedes fra efteråret 2021, hvor selskabet ved indhentelse af opdaterede kommunale akter fik oplysninger, der gjorde det muligt at konstatere overbetalingen – ikke fra de enkelte udbetalinger, der lå helt tilbage fra december 2018.

De nærmere regler om afbrydelse og suspension af pengekrav behandles i praksisoversigten om [forældelse og afbrydelse af pengekrav](#).

LOV	Forældelsesloven § 2, stk. 1	Forældelsesloven § 3, stk. 1, 2	Renteloven § 3, stk. 2-4
PRAKSIS	Højesteret · Erstatningsopgørelse ved advokatansvar og tilbagesøgning af for meget betalt erstatning (conductio indebiti) 05.01.2017 Ankenævnet for Forsikring · Tilbagebetaling af erhvervsevnetabsydelse: Tvist om god tro og selskabets ret til modregning efter fejludbetaling 24.01.2024 Det finansielle ankenævn · Krav om tilbagebetaling af fejlagtigt dobbeltudbetalt låneprovenu 28.04.2003		

§ 10 Grænsefladen til lovbestemte tilbagebetalingsregler

Grundsætningen fungerer som baggrundsret. Findes der en særlig lovbestemt tilbagebetalingsordning, skal forholdet mellem de to afklares – og praksis er tilbageholdende med at læse tilbagebetalingspligt ind i bestemmelser, der ikke handler om tilbagebetaling.

Ombudsmanden formulerede grundreglen i [FOB om tilbagebetaling af for meget udbetalt børnetilskud](#):

"Dette indebærer efter min opfattelse, at der må gælde en formodning imod, at retsregler, hvis umiddelbare indhold er at angive betingelserne for, at en ydelse kan kræves erlagt, fortolkes som indeholdende en stillingtagen også til spørgsmålet om tilbagebetaling i tilfælde, hvor ydelsen efterfølgende viser sig at være erlagt med urette."

En ren **beregningsregel** kan altså kun fortolkes som tillige at være en tilbagebetalingsregel, "såfremt der er sikre holdepunkter herfor i bestemmelsens ordlyd eller forarbejder" – og dette gælder i særlig grad, hvor regelsættet i forvejen indeholder en udtrykkelig, almindelig tilbagebetalingsregel. Ombudsmanden tilføjer, at domstolene endog har været tilbøjelige til at fortolke udtrykkeligt fastsatte objektive tilbagebetalingsregler **indskrænkende** i overensstemmelse med grundsætningen om *conductio indebiti*.

Højesteret afgrænsede tilsvarende i [Sag 185/2017](#). Spørgsmålet var, om forbuddet mod tilbagesøgning i [erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1, 3. pkt.](#), fandt anvendelse på patientskadeerstatning:

"Henderefter kan henvisningen i § 24 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet til erstatningsansvarsloven ikke antages at omfatte reglen i erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1, 3. pkt."

Højesteret pegede bl.a. på, at Patientforsikringen og Patientskadeankenævnet efter praksis ikke har kompetence til at træffe afgørelse om tilbagebetaling. Da særreglen ikke fandt anvendelse, blev sagen afgjort efter de almindelige regler om *conductio indebiti* – og faldt ud til modtagerens fordel.

På socialrettens område er lovbestemte tilbagebetalingsregler den primære hjemmel, jf. kravet om modtagelse "mod bedre vidende": se [Ankestyrelsens principafgørelse D-21-06](#), hvor en administrativ fejl i kommunen ikke fritog borgeren, fordi han selv havde erkendt, at ydelserne var uberettigede, og [D-1-01](#), hvor et ubesvaret felt i ansøgningsskemaet ikke var tilstrækkeligt bevis for ond tro, navnlig fordi kommunen selv kunne have opdaget fejlen. Ved siden af de skrevne regler opererer Ankestyrelsen med et **ulovbestemt dobbeltforsørgelsesprincip**, jf. [principafgørelse 42-13](#), hvor sygedagpenge blev krævet tilbage efter et forlig, hvis ordlyd betegnede beløbet som "løn for månederne januar – april 2011", selv om reglerne om modtagelse mod bedre vidende ikke fandt anvendelse. Se også [principafgørelse 21-19](#) om samspillet mellem dobbeltforsørgelse og tilsidesat oplysningspligt.

Myndighedsfejl kan bryde igennem selv der, hvor dobbeltforsørgelsen er objektivt konstateret. I [Ankestyrelsens principafgørelse 117-12](#) havde Arbejdsskadestyrelsen undladt at nedsætte erhvervsevnetabserstatningen, selv om styrelsen kendte borgerens tjenestemandstatus:

"Eftersom der således foreligger en klar myndighedsfejl, finder vi, at erstatningen for tab af erhvervsevne ikke kan kræves tilbagebetalt i dit tilfælde."

Og da kravet bortfaldt, bortfaldt også grundlaget for modregning:

"Ankestyrelsen har herved lagt vægt på, at erstatningen for tab af erhvervsevne ikke kan kræves tilbagebetalt. Der er derfor ikke et gensidigt gældsforhold mellem dig og Arbejdsskadestyrelsen og allerede derfor er der ikke grundlag for modregning."

Denne oversigt dækker ikke de lovregulerede ordninger som sådanne. Tilbagebetaling efter [arbejdsskadesikringslovens § 40 a, stk. 1](#), forudsætter, at ydelsen er modtaget "mod bedre vidende", og har sin egen praksis, jf. [BS-34061/2021-HJO](#), [Procesbevillingsnævnets 3.-instansbevillinger af 23. april 2025](#) og Højesterets efterfølgende domme i [BS-24019/2025-HJR](#) og [BS-24477/2025-HJR](#). Lovbestemt tilbagebetaling af sociale ydelser behandles i [tilbagebetaling af sociale ydelser](#) og SU-området i [SU-tilbagebetaling](#).

LOV	Arbejdsskadesikringsloven § 40a, stk. 1	Erstatningsansvarsloven § 16, stk. 1
PRAKSIS		
	Højesteret · Krav om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning ved overgang til fleksjob (mod bedre vidende)	04.03.2026
	Højesteret · Højesterets dom om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning modtaget mod bedre vidende	08.01.2026
	Højesteret · Højesterets dom om tilbagesøgning af udbetalt patientskadeerstatning (condictio indebiti)	07.12.2017
	Byretten · Tilbagebetaling af Erhvervsevnetabserstatning ved Overgang til Fleksjob	27.02.2023
	Ankestyrelsen · Tilbagebetaling af uddannelseshjælp ved overgang til SU og påbegyndelse af uddannelse – regler om dobbeltforsørgelse og tilsidesat oplysningspligt	01.01.2019
	Ankestyrelsen · Ankestyrelsens principafgørelse 42-13: Tilbagebetaling af sygedagpenge ved dobbeltforsørgelse efter forlig om bortvisning	01.01.2013
	Ankestyrelsen · Arbejdsskadesikring: Tilbagebetaling og modregning ved dobbeltforsørgelse og klar myndighedsfejl	01.01.2012
	Ankestyrelsen · Tilbagebetaling af sygedagpenge ved administrativ fejl, når modtageren vidste, at ydelsen var uberettiget	01.01.2006
	Ankestyrelsen · Tilbagebetaling af barselsdagpenge: Modtaget "mod bedre vidende" ved ufuldstændig ansøgning	01.01.2001

§ 11 Grænser for grundsætningen: den kan ikke bruges til at omgå kompetenceregler eller til vilkårlig berigelse

Grundsætningen er ikke en generel adgang til at få enhver betaling omgjort.

For det første kan den ikke bruges til at omgå lovfastsat kompetencefordeling. I [BS-22708/2020-HJR](#) krævede en lejer 113.633,33 kr. i husleje tilbagebetalt under henvisning til, at boligen fra indflytningen var uegnet til beboelse. Højesteret stadfæstede afvisningen, fordi kravet reelt vedrørte en tvist om mangler ved lejeforholdets begyndelse, der udtrykkeligt hører under huslejenævnet – og parterne kan ikke omgå kravet om forudgående nævnbehandling ved at opstille et tilsvarende krav som en almindelig obligationsretlig berigelsesgrundsætning. Tilsvarende blev en direkte tilbagesøgningssag om husleje afvist ved [BS-44/2007-VLR](#).

For det andet kan tilbagebetalingskravet afskæres, hvor tilbagebetaling ville føre til en vilkårlig berigelse hos den, der reelt ikke har båret byrden. I [Sag 73/2011](#) fastslog Højesteret, at meromsætningsafgiften på registreringsafgiften på Færøerne var opkrævet uden lovhjemmel, men fraveg alligevel det generelle udgangspunkt om tilbagebetaling af uretmæssigt opkrævede afgifter på grund af særlige omstændigheder og hensynet til at undgå en vilkårlig berigelse af bilkøberne. Overvæltningssynspunktet genfindes i Landsskatterettens momspraksis, hvor tilbagebetaling af urigtigt faktureret afgift forudsætter, at fakturaudstederen godtgør sin gode tro eller afværger risikoen for afgiftstab, jf. [11-0298945](#).

For det tredje er der en processuel grænse: et tilbagebetalingskrav er ikke i sig selv et gyldigt modkrav, der kan modregnes. Det følger både af [2024-727](#), hvor modregningen skete "med et ikke eksisterende modkrav" og derfor var uberettiget og bodspådragende, og af [Ankestyrelsens principafgørelse 117-12](#), hvor bortfaldet af tilbagebetalingskravet fjernede det gensidige gældsforhold. Ombudsmanden har desuden i [FOB 2013-3](#) understreget, at et materielt holdbart tilbagebetalingskrav ikke fritager en offentlig arbejdsgiver fra at overholde relevante sagsbehandlingsregler, før kravet sendes til inddrivelse.

PRAKSIS	Højesteret · Afvisning af betalingspåstand i boligretssag grundet manglende forudgående behandling i huslejenævnet	03.06.2021
	Højesteret · Mvg af registreringsafgift uden lovhjemmel og spørgsmålet om tilbagebetaling under særlige omstændigheder	05.09.2012
	Arbejdsretten · Kendelse om uberettiget modregning af dobbelt souschef-tillæg, godtgørelse for ansættelsesbevisbrud og bodsansvar	10.02.2025
	Ankestyrelsen · Arbejdsskadesikring: Tilbagebetaling og modregning ved dobbeltforsørgelse og klar myndighedsfejl	01.01.2012

§ 12 Sammenfatning: sådan vurderes en fejlbetaling i praksis

Praksis kan sammenfattes i en beslutningsrækkefølge.

1. Er der en særlig lovregel? Findes der en lovbestemt tilbagebetalingsordning – fx [arbejdsskadesikringslovens § 40 a](#) eller de sociale love – anvendes den. Men en regel, der blot angiver betingelserne for at få en ydelse, bliver ikke til en tilbagebetalingsregel uden sikre holdepunkter, jf. [FOB om børnetilskud](#) og [Sag 185/2017](#).

2. Var modtageren i god tro? Positiv viden udløser altid tilbagebetaling. Ved burde-viden graderes efter uagtsomhedens grovhed, jf. [FOB 1989](#). Momenterne er afvigelsen fra det forventede beløb, dokumentationens klarhed (følgeskrivelser, lånetilbud, lønsedler), modtagerens indsigt og stilling samt betalerens forudgående orientering.

3. Hvem er nærmest til at bære risikoen? Her indgår, hvem der begik fejlen og hvor groft, hvor lang tid der gik før opdagelsen, hvor hurtigt der blev reklameret efter opdagelsen, og om modtageren har indrettet sig. Kun *grov* forsømmelighed hos betaleren kan i sig selv afskære kravet, jf. [BS-3143/2009-OLR](#) over for byrettens modsatte resultat i [BS-3511/2008-KBH](#).

4. Hvad var betalingens karakter? Engangsbetaling i erhvervsmæssige eller finansielle sammenhænge søges rutinemæssigt tilbage, jf. rækken af afgørelser fra Finansielle Ankenævn og [BS-3025/2023-ALB](#). Løbende ydelser bestemt til underhold – løn, pension, sociale ydelser – nyder derimod en skærpet beskyttelse, hvor der kræves viden eller grov uagtsomhed, jf. [2024-727](#) og [sag 99885](#).

5. Blev der taget forbehold? Et konkret forbehold bevarer kravet; et generelt, standardmæssigt forbehold gør ikke, jf. [Sag 185/2017](#). En verserende retssag om netop kravets opgørelse virker som forbehold, jf. [Sag 215/2015](#).

6. Er kravet i behold tidsmæssigt? Den 3-årige frist i [forældelseslovens § 3, stk. 1](#) suspenderes efter [§ 3, stk. 2](#) indtil kendskabtidspunktet, og forrentning følger [rentelovens § 3](#). Passivitet vurderes fra fejlens opdagelse, ikke fra fejlens indtræden.

Hvor fejlen skyldes rådgiverens forhold, kan tilbagesøgningen desuden løbe parallelt med et professionsansvar, jf. [advokatansvar](#).

LOV	Arbejdsskadesikringsloven § 40a	Forældelsesloven § 3, stk. 1, 2	Renteloven § 3
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om tilbagesøgning af udbetalt patientskadeerstatning (condictio indebiti) 07.12.2017 Højesteret · Erstatningsopgørelse ved advokatansvar og tilbagesøgning af for meget betalt erstatning (condictio indebiti) 05.01.2017 Landsretten · Dom om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt depositum 17.11.2010 Arbejdsretten · Kendelse om uberettiget modregning af dobbelt souschef-tillæg, godtgørelse for ansættelsesbevisbrud og bodsansvar 10.02.2025 Byretten · Dom om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt auktionsprovenu efter princippet om condictio indebiti 04.07.2024 Byretten · Tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalt depositum 04.11.2009 Ankenævnet for Forsikring · Tilbagebetaling af erhvervsevnetabsydelse: Tvist om god tro og selskabets ret til modregning efter fejludbetaling 24.01.2024		

REFERENCE

Lovgrundlag

5 paragraffer

Arbejdsskadesikringsloven § 40a

stk. 1

Erstatningsansvarsloven § 16

stk. 1

Forældelsesloven § 2

stk. 1

Forældelsesloven § 3

stk. 1, 2

Renteloven § 3

MATERIALE	Citerede afgørelser		31 afgørelser
HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS			6

04.03.2026	Krav om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning ved overgang til fleksjob (mod bedre vidende)	24477-2025
08.01.2026	Højesterets dom om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning modtaget mod bedre vidende	24019-2025
03.06.2021	Afvisning af betalingspåstand i boligretssag grundet manglende forudgående behandling i huslejenævnet	bs-22708-2020-hjr
07.12.2017	Højesterets dom om tilbagesøgning af udbetalt patientskadeerstatning (condictio indebiti)	185-2017
05.01.2017	Erstatningsopgørelse ved advokatansvar og tilbagesøgning af for meget betalt erstatning (conductio indebiti)	215-2015
05.09.2012	Mvg af registreringsafgift uden lovhjemmel og spørgsmålet om tilbagebetaling under særlige omstændigheder	73-2011-- og-74-2011
LANDSRETTE N · ANKEINSTANS		1
17.11.2010	Dom om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt depositum	3748-4495
SØ- OG HANDELSRETTE N · SPECIALRET		1
24.10.2008	Tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt a conto skat til konkursbo - Condictio Indebiti	P-2-08
ARBEJDSRETTE N · SPECIALRET		1
10.02.2025	Kendelse om uberettiget modregning af dobbelt souschef-tillæg, godtgørelse for ansættelsesbevisbrud og bodsansvar	2024-727
BYRETTE N · FØRSTE INSTANS		4
04.07.2024	Dom om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt auktionsprovenu efter princippet om condictio indebiti	9690-11312
23.05.2023	Erstatningssag om tilbagesøgning af erhvervsevnetabserstatning efter færdselsuheld og forsikringsovervågning	10448-12303
27.02.2023	Tilbagebetaling af Erhvervsevnetabserstatning ved Overgang til Fleksjob	9609-11204
04.11.2009	Tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalt depositum	3741-4483
LANDSSKATTERETTE N · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS		1
19.03.2010	Tilbagekaldelse af delvis eftergivelse grundet manglende tilbagebetaling af fejlagtig udbetaling	10-00465
DET FINANSIELLE ANKENÆVN · NÆVN / KLAGEINSTANS		9
19.04.2010	Pengeinstituts ret til tilbagesøgning af pensionsindbetalinger trukket på en forkert konto	820/2009
08.04.2008	Nordea Bank berettiget til tilbagesøgning af fejlindsat beløb efter andelsboligsalg	316/2007
21.12.2006	Bank berettiget til tilbagesøgning af fejludbetalt provenu efter ejendomshandel på grund af manglende god tro	205/2006

21.12.2005	Krav om tilbagebetaling af fejludbetalt provenu ved låneomlægning trods klagers påstand om god tro	20507029/2005
29.11.2005	Krav om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt provenu efter ejendomshandel	20504017/2005
02.11.2005	Bank berettiget til tilbagesøgning af provenu efter fejludbetaling fra tredjemands værdipapirdepot	176/2005
02.12.2003	Krav om tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt provenu efter låneomlægning (Condictio indebiti)	20306027/2003
28.04.2003	Krav om tilbagebetaling af fejlagtigt dobbeltudbetalt låneprovenu	20210061/2002
21.06.2001	Tilbagesøgning af fejlagtigt udbetalt låneprovenu på 50.652 kr. efter ejendomshandel	200102013/2001

ANKESTYRELSEN · NÆVN / KLAGEINSTANS

5

01.01.2019	Tilbagebetaling af uddannelseshjælp ved overgang til SU og påbegyndelse af uddannelse – regler om dobbeltforsørgelse og tilsidesat oplysningspligt	21-19
01.01.2013	Ankestyrelsens principafgørelse 42-13: Tilbagebetaling af sygedagpenge ved dobbeltforsørgelse efter forlig om bortvisning	42-13
01.01.2012	Arbejdsskadesikring: Tilbagebetaling og modregning ved dobbeltforsørgelse og klar myndighedsfejl	117-12
01.01.2006	Tilbagebetaling af sygedagpenge ved administrativ fejl, når modtageren vidste, at ydelsen var uberettiget	D-21-06
01.01.2001	Tilbagebetaling af barselsdagpenge: Modtaget "mod bedre vidende" ved ufuldstændig ansøgning	D-1-01

ANKENÆVNET FOR FORSIKRING · NÆVN / KLAGEINSTANS

2

24.01.2024	Tilbagebetaling af erhvervsevnetabsydelse: Tvist om god tro og selskabets ret til modregning efter fejludbetaling	99885
04.10.2010	Thisted Forsikring: Tilbagebetaling af fejlagtigt udbetalt beløb	77340

PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

23.04.2025	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling i to sager om tilbagebetaling af for meget udbetalt erhvervsevnetabserstatning modtaget "mod bedre vidende"	25/01361 og 25/07405
------------	---	-------------------------